

Főszerkesztő és ideiglenes felelős szerkesztő: **Dr. Olosz Lajos**
Lapfőigazgató a **CORVIN**
Lapkiadó R. T.

DÉLI HIRLAP

A timiștorontali törvényes bej. sz. 83. (Dos. No. 931/1938).
Alapította: **Dr. VUCHETICH ENDRE** és **Dr. VARNAY ELEMÉR**

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népközösség lapja

Együttérzés és összetartozás

Írta: OLOSZ LAJOS

Ha barátunkat csapás, szerencsétlenség éri, ha a családban valakit betegség erle a lábáról, mi sem természetesebb, mint hogy együttérzünk a szenvedővel. Többek feltehetőleg igyekeznünk segíteni rajta. A támogatás, amit nyújtunk, sokszor közvetlen és kézzelfogható. Más esetekben együttérzésünket és segítségünket csak érzéseink megmutatása, barátságunk felajánlása, olykor egy jó szó vagy egy meleg kézszorítás jelezi ki, aminek azért mégis megvan az értéke és erkölcsi jelentősége, mert szenvedő társunk érzi és megérti belőle, hogy nincsen magára hagyva, hogy ajkában mások is részt vesznek, hogy adnak a teherről, amit neki viselnie kell, tértük a szenvedést, amelynek a kezességét hordozza és jó lélekkel viseltetnek iránta és ezért, ha erőt fogytán hozták folyományok, náluk megértést és ártfogást találhat.

Minden egészséges társadalmi életnek a kétfős jelenség, — egyfelől a bajba jutott egyén bizalma, amellyel társaihoz fordul, másfelől az erősebbek együttérzése és segítő készsége az elesettel szemben, — szükségképpen tartozékát képezi.

A jól szervezett társadalmi életben hatalmas intézmények épülnek fel ennek az együttérzésnek és segítő készségnek az alapján. A gyermek- és csecsemő-ápolási, betegsegélyező, rokkantgyámogató, öregeket felkaroló intézmények, az önkéntes és árvaotthonai, a menhelyek, a kórházak általában ezt a célt szolgálják és a szociális berendezkedés sok egyéb intézménye és rendelkezése ugyanezre törekszik.

Természetes dolog, hogy ezeket az intézményeket rendszerint csak az állam ereje tudja megteremteni és fenntartani. Az államhatalom hovatovább mindinkább a maga számára sajátítja ki a feladatot, hogy ezeket a kérdéseket rendezze. A társadalom számára csak az az öltözet marad szabadon, amelyet az államhatalom nem foglal le a maga számára és amelyen nem rekeszti ki a társadalmi erők tevékenységét. A mai időkben az állami beavatkozás igen nagy mértékű és szinte mindent felölelő belterjesztése jellemzi. Rendszerint a társadalmi erőket és a jótékonyági intézményeket is megragadja és beállítja kijelölt céljai szolgálatába. Ez érthető és nagyon szükséges is, mert a bajba jutott, magáramaradt, elesett, szenvedő emberek száma a háború vastörvényeinek könyörtelen hatása folytán a hosszúra nyúlt kivételes viszonyok közepette létszám mértékben megszaporodott.

Nincs ma a világban olyan sarka, ahol más körülmények után nem találna az ember magát velük szemben. Nemesak a hősi halottak keresztjei és sokszor jelenléte sirjai tesznek bizonyosságot az áldozatok követelődő időről, nemesak a bának, özvegyek és árva szenvedései követelik a maguk jóvátételét, hanem rajtuk kívül sok ezer elesett szenvedő testvérünk áll kétségbeesetten életének bezakadó partján, súlyos anyagi nélkülözések közepette, betegségtől meglátogatva, tehetetlenül és tanácstalanul és sokszor már azzal a keserű érzéssel a szívében, hogy senki sincs, aki meglássa, nincsen, aki megszánja, aki együttérzően vele és kétségbeesett helyzetében se-

gítségére siessen.

Az utóbbi évek tulzsfolt eseményei meglepő és megrázó élményekben bővelkedtek. A legtöbb ember kedélye és idegei belefáradtak az események szédítő hullámjaitékába és a pattanásig fokozódó feszültségekbe. Amidőn nap-nap mellett ártatlanul elpusztuló gyermekek százai, kell tudomást venniük, amidőn tébolyodás nélkül százazreknek kell egyik óráról a másikra elhagyniuk az ősi családi hajlékot és a romok alatt sokszor a legkedvesebb hozzátartozókat, amidőn a gondok lompos csikaszai ugyszólván mindenkit fenyegetően és vérszomjasan kerülgének, lehet-e csodálni, ha mindenkinek a lelkében a szenvedések és bajok iránti elfásulás tünete mutatkozik?

De nemesak a lélek önvédelme menekül a közöny homályába, hanem társadalmi megmozdulásaink erejét nagyon

megbénítja az a szomorú tény is, hogy népes csoportunk soraiban megfogyatkozott, gazdaságilag visszafejlődött és anyagilag elszegényedett.

Ezeket a körülményeket nem mentesgüli, csak magyarázatul hozom fel. Hiszen, miként az agy idegsejtjeinek nem szabad kötőszövetű átalakulniok, amíg öntudatra és tiszta tevékenységre tartanak számot, éppen úgy a lélek együttérzésének, testvéri segítő akarásának sem szabad soha elfásulnia, de legkevésbé akkor, midőn arra a legnagyobb és legégetőbb szükség van. Ezen érzések elfásulását nyomom követné a kölcsönös bizalom és hitel válsága, ez pedig a bomlás tünete volna. Amint a nagybeteg nem hagyhatják magára a hozzátartozók éppen akkor, midőn a fáradozó szív futását segítő szerelkek kell a hullámvolgyon átstórozni, éppen úgy ma, midőn különböző, szenvedő, kétségbe-

esett és elkeseredő testvéreink már-már hajlandók lennének a teljes elhagyatottságnak és sehovásem tartozásnak a gondolatát szívükben elfogadni, valamenynyien, akik még vagyunk és úgy, ahogy vagyunk, megfogva-megkopva, belegörnyedve a sors nehéz próbáiba, simitsuk félre homlokunkról a fáradtság és gondok felhőt, lelkünk jégmélyéről vegyük elő azokat a testvéri érzéseket, amelyek annál nagyobb értéket jelentenek magunknak is, de azoknak is, akikhez vejük közeledünk, minél inkább sorsunk tengelyét és nemesak felszínét érintik ezen érzések és az azokból levont magatartás és nyújtjuk ki kezünket minden bajba jutott testvérünk fejé és éreztessük velük készségünket terhe megosztására és megkönnyítésére. Tegyük meg a magunk részéről mindent, amit megtehetünk.

Fontos pártlériek a német vezéri főhadiszálláson

Hitler több órás beszédben számolt be az általános hadihelyzetről

Keleti hadszíntér: Velikije Lukitól délre megakadályozták a szovjet betörés kiszélesítését. A németek a Taman-félszigetről a Krim-félszigetre vonultak vissza — **Déli hadszíntér:** Heves küzdelem Termoli körzetében — Erős a német utóvédok ellenállása a középső frontszakaszon

A Szovjet balkáni térfődditása Anglia fölközitengeri helyzetét veszélyezteti - írja egy török publicista

A német nemzeti szocialista pártvezetőség nagyfontosságú üléséről ad hírt Berlin. A politikai vonatkozású jelentések között ismét több cáfolat szerepel, ami az „idegháború” fokozását jelzi. A harmas, angol-amerikai-orsz külgymintiszeri értekezlet tárgysorozatához érdekes megjegyzéseket fűz a külföldi sajtó.

Keleti arcvonal

A legújabb berlini távirati tudósítások rámutatnak arra, hogy a szövetséges k hirszojgálata a keleti front legújabb eseményeit úgy tünteti fel, mint-ha Leningrádtól egészen a Taman-félszigéig, tehát az egész középső és déli arcvonalon általános szovjet offenzíva indult volna. Ezzel szemben a német jelentések helyi jelentőségű harci tevékenységre számolnak be. Berlin katonai köréi elismerik, hogy a helyi jelentőségeknek mondott harcok általában élénkebb jeleget öltöttek; egyes szakaszokon erősségük is fokozódott, a nélkül azonban, hogy a helyi harci események kereteit meghaladták volna. Vonatkozik ez a megállapítás a Velikije Lukitól folyó harcokra is — mondják Berlinben. — Itt, mint a vezéri főhadiszállás is közölte, erős szovjet támadás indult. A Szovjet erőfeszítéseinek súlypontja Newel. Egy helyen az orosz páncélos ékeknak sikerült betörniök a német vonalakra, a védelem azonban elkeseredett harcok eredményeként ezt a betörést ejreteszlete. A betörési hely kiszélesítése eddig a Szovjetnek nem sikerült. A német hadvezetőség, a körülmények alapos mérlegelése után, nem hajlandó a Szovjet tá-

madási tevékenységét ezen a szakaszon az offenzíva megállapításával illelni, — mondják Berlinben.

Moszkva és a Balkán

A moszkvai rádió — mint a Curentul egyik cikkéből kitűnik — közölte, hogy folynak az előkészületek az angol-amerikai csapatok balkáni partraszállására. A jugszláv „felszabadító hadsereg” — a szovjet rádió szerint — Tito vezérletével mindent megtejt a partraszállás biztosítására és kész az együttműködésre az angol-amerikai erőkkel.

Egy berlini jelentés is rámutat arra, hogy a 7. amerikai hadsereg Dél-Itália adriai partvidékén, Bari és Foggia között összpontosítja erőit, nyilván a Balkán ellen indítandó támadás céljából. Berlinben mindazonáltal nem tartják küszöbönállónak ezt a támadást s úgy vélik, hogy a moszkvai értekezlet eredménye döntő sullyal esik majd latta a balkáni invázió megkezdése vagy tovább elhalasztása tekintetében. Német felfogás szerint ugyanis a Szovjet már teljesen a maga érdekerületének tekintti a Balkán s aligha tűrne meg ott cly helyzetet, mely az angolszás befolyás erősödését eredményezné. Ebben a megvilágításban kissé különösen hat a moszkvai rádió közléséről szóló jelentés, mely éppen azt domborítja ki, hogy az orosz utasítás alapján működő Tito és felkelő csapatai előmozdítják, sőt „biztosítják” az angolszás partraszállás sikerét. Lehetséges, hogy Moszkva ezzel a közléssel nyomatékokat akar adni annak a töltizen kifejezésre juttatott véleményének, hogy most a katonai akciókon a sor és ezeknek alá kell rendezni minden

más vitát. Lehetséges azonban az is, hogy azoknak a török politikusoknak van igazuk, akik szerint Moszkva e gestusával leplezni óhajtja a közte és az angolszások között a balkáni kérdést illetően kimélyült véleménykülönbséget. Legalább is addig, amíg — lenet.

Törökország és a Balkán

Yalesin, az ismert török publicista a Tanin című lap hasábjain rámutatott arra az orosz gondolatára, mely szerint az angolszások balkáni behatolása csak katonai jellegű lehetne. Katonai jellegű és — ideiglenes.

— Az angolszások jelenlétét a Balkánon nem tűrnék sokáig az oroszok, — írja Yalesin. — Ez pedig rossz jel. Veszélyt jelent mind Törökország, mind Anglia számára s végeredményben az egész világ szempontjából is.

— Nem tudjuk elképzelni — folytatja a török publicista — hogy az angolok egyszerűen tudomásul vennék Szovjet-Országszág befolyását és egyeduralmát a Balkánon. Ha ugyanis az oroszok megvejtik lábukat a Balkán-félszigeten, számára nem marad más hátra, mint hogy visszavonul a Földközi-tengerről és Közéle-Keletről is, — fűzi tovább fejtegetéseit a Tanin cikkírója s ez utóbbi állítását a következőképpen indokolja:

— Az az Országszág, mely szűknek tartja a maga számára a Fekete-tengert, fogolyként érzi majd magát a Földközi-tengeren is. Azon lesz tehát, hogy megkaparintsa az onnan kivező utakat. Az angoloknak nemesak a Földközi-tengerről kellene majd visszahúzódniok, ha-

nem le kell egyszer majd mondaniok Mosszulról és Irákról is. Azután pedig sor kerülhet Indiára...

Hasonló, messzemenő következtetést von le ebben a vonatkozásban az Isztanbulban megjelenő Le Journal d'Orient című, francia nyelvű lap

is, szinte pontról-pontra követve Yalcin megállapításait. Nyilvánvaló, hogy Sugalmazott cikkekről van szó, melyeket az ankarai kormány most időszerűnek tart minél szélesebb körökkel megismertetni. Ankarában nem titkolták, hogy a Balkánnak orosz érdekkörbe

való utalását vagy jutását elsősorban török szempontról tartják veszélyesnek, megragadnak azonban minden alkalmat annak bizonygatására is, mily hátrányos lenne ez az angolszász érdekekre is.

(—r)

A politikai arcvonal

Hitler vezér és kancellár a háborus helyzetet ismeretlenül a pártvezetők értekezletén

Berlin. (Rador). A nemzeti szocialista párt értekezletével kapcsolatosan a német távirati iroda diplomáciai szerkesztője azt írja, hogy Hitler, aki az értekezlet második részén részt vett, a felvetődött kérdéseket az általános háborus helyzetről szóló többórás beszédben taglalta.

Berlinben hangsúlyozták, hogy a német nép tudatában erejének és biztos lévén a győzelemben, amely erejéből következnek, teljesen határozott magatartással várja a telet.

A birodalmi vezetők a vezéri főhadiszálláson

Berlin. (Ep.) Mint azt pénteken hivatalosan közölték, október 6-án és 7-én összejött a pártvezetés. Bormann birodalmi vezető, a pártiroda vezetője vezette a német nemzeti szocialista párt behívott birodalmi vezetőinek körzetvezetőinek és közéletvezetőinek összejövetelét. A gyűléssel kapcsolatban, Hitler Adolf meghívására a birodalmi vezetők és körzetvezetők a vezéri főhadiszálláson időztek.

Speer, a fegyverkezési és hadigazdálkodási birodalmi miniszter és jegyzőkönyv köréhez tartozó munkatársai biztosították az összegyűlt pártvezetőket arról, hogy a németek részéről a termelés terén minden megtörténik, hogy megőrizze azt az értékelőnyt, amelyel a fegyvergyártás az ellenséggel szemben sok tekintetben rendelkezik és ezt más területen is megvalósítani igyekszik. A tömeggyártás fokozása érdekében a még rendelkezésre álló teljesítőképességi tartalékokat totális munkatejesítménnyel és további ipari átépítéssel teljesen ki kell aknázni, mert csak a legépesebb rendszabályok teszik lehetővé a németek számára, hogy ezt a háborút megnyerjék.

Hitler: A nemzeti szocialista párt a német ellenállás megtestesítője

Hitler Adolf a pártvezetés előtt a német nemzet szocialista párt mint a német ellenállási akarat megtestesítőjét jellemezte. A fegyverek egyedül nem jelentenek semmit, — mondotta, — ha nincs mögöttük az emberi akarat. Tekintet nélkül a mindenkori hadihelyzetre, a célok követésében megmutatkozó kitartásnak mindenkor ugyanannak kell lennie. Ennek az akaratnak megtestesülése azonban a nemzeti szocialista párt. A német nép mai sorsközelmében szolgáljon példa gyanúnt a párt küzdelme a hatalomért. Ha a német nép ezt a szellemet megőrzi, úgy soha sem fog elveszni ez a háború, hanem német győzelmet kell és fog hozni számunkra, — mondotta Hitler.

Ezután Milch vezértábornagy beszélt a termelés fokozásának programjáról a légi fegyveremmel kapcsolatban. Dönitz nagvadmirális pedig a hajóter-harcokról. Scheppman, az SA vezérkarának főnöke az SA háborus teljesítményeiről beszélt.

Himmler beszéde

Himmler birodalmi belügyminiszter és birodalmi vezető a bejső vezetés ama feladatairól beszélt, amelyek a háború vezetéseiből támadnak. Aki az ellenség léteit elősegíti és a gyáva megadás terjesztése révén a német népet átba-

Kiadó Erz-ébetvárosban, butorozott, szerény szoba, előszobával (külön is.) ágynemű és kiszolgálás nélkül. Cím szíveségből Timisoara II, Abrud-utca 5, I. em., 5.

támadja, annak meg kell halnia, — mondotta. — Az ellenség mindama kísérlete, hogy Németországot belülről, árulás révén elbuktsa, már elve összeomlásra van ítélve. Himmler beszélt a birodalom határain túl lévő német népcsoportokról is és kijelentette, hogy ezeknek a háború magatartása példás. Közölte azt is,

Daily Telegraph: Végleges kiindulási alapot készítenek elő Churchill, Roosevelt és Sztalin megbeszéléseikhez

Amszterdam. A londoni Daily Telegraph című lap a moszkvai háromhatalmi értekezlet már jóváhagyott napirendjével foglalkozik és megállapítja, hogy a tárgysorozat keretében szó lesz a szövetséges hatalmak jövőendő együttműködéséről, beleértve a földközi-tengeri bizottság munkáját, továbbá a Németországgal és szövetségeseivel való háború utáni bánásmódról, nemkülönben a Balkánnal és Olaszországgal szemben követendő politikáról. Angol és amerikai oldalról elvben teljesen egyetértenek az értekezlet napirendjét illetően és a külügyminiszterek végleges kiindulási alapot készítenek elő Churchill, Roosevelt és Sztalin megbeszélései számára.

Ankara. (Tp.) Törökországot is közelről érdekli a moszkvai háromhatalmi értekezlet döntése és ezért az új török moszkvai nagykövét, aki előzőleg római követ volt, már elutazott Moszkvába, hogy elfoglalja hivatalát.

NEMET ÁLLÁSFOGLALÁS EGYES SVÉD SAJTÓHANGOKKAL SZEMBEN

Berlin. (Rador). A Németország ellen intézett svéd sajtótámadásokkal kapcsolatban illetékes berlini helyen kijelentették, sajnálatos ténynek tartják, hogy svéd felelős körök nem vetnek gátat bizonyos baloldali sajtóorgánmok rágalmozásainak, jóllehet ezt a német-svéd kapcsolatok érdekében meg kellene tenniük.

Berlin. (NST). A svéd sajtó németellenes támadásaival foglalkozva a Völkischer Beobachter című

hogy két új harcokételek alakul a Waf-fen SS kebelében, amelyek a Frundsberg és Götz von Berlichingen nevet fogják viselni. Végül Ley, a birodalmi szervezés minisztere, ismertette azokat az intézkedéseket, amelyek a német nép megfélemlítését célzó bomba-támadások leküzdésére szolgálhatnak.

német lap a többi között azt írja, hogy Svédország létét és nyugalmát Németországnak és bátor szövetségeseinek köszönheti, akik megvédték őt a bolsevizmus ellen, a Völkischer Beobachter keserű szemrehányást tesz a svédeknek és hangoztatja, hogy Németország a háború után nem fogja elfelejteni ezeket a kihívásokat és támadásokat.

AZ ÉSZAKAMERIKAI SZENATUS TITKOS ÜLÉSE

Genf. (Tp.) Az északamerikai szenatus tegnap titkos ülést tartott, amelyen Anglia és az Egyesült Államok háborús és békeviszonyainak kérdéseit taglalták. Ez az ülés egyike volt a háború kitörése óta a legfontosabb tanácskozáscsúcsnak és nagy befolyással lesz a szövetségesek magatartására számos fontos külügyi vonatkozásban. Az ülésen, amelyen 80 szenátor vett részt, négy és fél óra hosszat tartott. A megkezdett vitát valószínűleg nyílt ülésen folytatják.

BERLIN: A NEMET KORMÁNY NEM NYUJTOTT BE TILTAKOZÁST ANKARÁBAN

Berlin. (Rador). A Wilhelmstrassen ójazatos és a valóságban meg nem felelő hírek minősítették az Associated Press hírgyűnökségnek azt a jelentését, mely szerint a német kormány tiltakozást nyújtott be Ankarában. A szóbanforgó hírgyűnökség azt állította, hogy a német kötelekeknek a Dodekanézosz ellen való előnyomulása alkalmából Törökország magatartását a németek nem tartották összeegyeztethetőnek a semlegességgel és ezért tiltakoztak a török kormánynál.

Jelentéseink a harcokokról

Nines szó újabb általános szovjet támadásról — állapítják meg Berlinben

Berlin. (Rador). A Velikije Luktól délre lévő harcokról megállapítják, hogy mind ezek, mind a más szakaszon folyó harcok nem képeznek új általános szovjet támadást, amint ezt az ellenség hirverés beállítja. Egyetlen új eseményből sem lehet olyasmire következtetni, hogy ezek a hadműveletek meghaladnák a helyi jellegét.

Termoli körzetében tovább tartanak a heves harcok

Róma. (Europapress). A délolaszországi harcokról a következőket jelentik: A délolaszországi arcvonalon keleti szakaszán Termoli körzetében tovább tartanak a heves harcok. Az angolszászok, akik további tartalékokat vetettek harcba, fokozták nyomásukat a Bissino nyugati partján lévő német állások ellen. Guglienovji város körül lévő dombos területen keményen folyik a harc. A harcok másik gyújtópontja Termoliól északnyugatra alakult ki. A S. Briú hadsereg tömegeinek itt sikerült az összeköttetést a Termolinál lévő állásokkal helyreállítani és ezeket biztosítani, de Montgomery szándéka meghiusult, amiért a német balszárnyat széles területen át akarta karolni. A középső szakaszon, ahol a német elszakadó mozdulatok még folyamatban vannak, az 5. ame-

rikai hadsereg jobb szárnya a Calore-t Monte Sarcotól északra is átlépte. Erős német utóvédok szivós ellenállást fejtenek ki. A nyugati arcvonalszakasz part-

ment; síkságán az 5. amerikai hadsereg belszárnya valamivel közelebb jutott a Voltorno-hoz. A harcok itt még a természetnyújtotta, kedvező német védelmi állások előtt folynak. Több ellenséges páncélos előretörést visszavertek. Egyébként a helyzet azt látszik bizonyítani, hogy az ellenség a Voltorno-vonal ellen a főtámadást csak akkor szándékozik megkezdeni, ha előbb végrehajtja a részéről annyira kedvelt tüzérégi összpontosítást.

A NEMETEK BEFEJEZTÉK A TAMAN-FÉLSZIGET KIÜRITÉSÉT

Berlin. (Rador). A Nemzetközi Sajtótudósító a keleti arcvonal délkeleti körzetéből a következőket jelenti: Szombatira virradó éjszaka a legutolsó német erőt is átszállították a Taman-félszigetből a Krim-félszigetre, miután ezek a német alakulatok a számbeli túlsúlyban lévő szovjet erők átütő kiserleteit véresen visszaverték. A szovjet csapatok hosszabb ideje nagyobb erők bevezetésével igyekeztek itt az elszakadó mozdulatokat megzavarni, az utóvédok szilárd ellenállása azonban lehetővé tette, hogy átkelést simán végrehajthassák és a csapatok valamennyi nehéz fegyverüket magukkal vigyék.

A Taman-félsziget kiürítését má több héttel ezelőtt előkészítették, amikori mint ismeretes, megkezdődtek a miuszl és doneczi elszakadási mozdulatok, — fejeződik be a berlini jelentés.

Dönitz tengernagy a „tonna-háborúról”

Berlin. (Rador). Dönitz tengernagy a német tengerészetnek az ellenség tengeri utjai ellen irányuló háborújáról nyilatkozott. A tengeraltjáróknak a tonnatartalom elleni küzdelme — mondotta a tengernagy — a németek ellenségeinek továbbra is a legnagyobb gondot okozza. A „tonna-háború” annak hosszú tartamát tekintve, az egész háborúra nézve döntő jelentőségű lehet. A német tudomány mindig magasan áll és rögtön megtalálja a helyes választ az ellenség által elért haladásra. A német tengeraltjárók fegyvereikkel és új háborús eszközeikkel a jövőben az eddiginél még hatalmasabb tengeri harcot vívnak majd az ellenséggel, — mondotta Dönitz tengernagy.

JAPAN CÍFOLJA AZ ANGOUSZÁSZ PÍLÓTÁK KIVÉGZÉSÉT

Tokió. (Domej). Japán katonai körök koholmányoknak minősítik azokat a híreket, melyek szerint a Salomónai félsziget angolusasz repülőgépek foglyul ejtett pilótáit a japánok kivégezték. Az ily hírek az ellenséges propaganda kitalálása — mondják Tokióban.

KNOX USA-TÁMASZPONTOKAT LÁTOGATOTT MEG BRAZILIÁBAN

Buenos-Aires. (Rador). Az Egyesült Államok tengerészeti minisztere hazautazásában, Pernambuco-ból Porto-Ricóba érkezett. Knox kijelentette, hogy Braziliában az Egyesült Államok két támaszpontját látogatta meg.

Legújabb

Néhány nap múlva megkezdődik a moszkvai értekezlet

Genf. (Tp.) A moszkvai értekezlettel kapcsolatban washingtoni körökben kijelentik, hogy a külügyminiszteri találkozó néhány nap múlva már létrejön. Az amerikai küldöttség tagjainak névsorát valószínűleg nem közlik addig a nyilvánossággal, amíg meg nem érkeznek a találkozó színhelyére.

A Vatikán rádiója zavartalanul működik, csak a futárszolgálatban történtek bizonyos korlátozások

Róma. (Tp.) Azokkal a külföldi lephíresztelésekkel kapcsolatban amelyek szerint a német csapatok római tartózkodása változást hozott volna a Vatikán és a pápa helyzetében, egy svéd lap tudósítja a napokban a Vatikánban járt és személyesen győződött meg a Vatikán helyzetéről. Megállapította a tudósító, hogy a különböző híresztelések nem felelnek meg a valóságnak. A vatikáni illetékes tényezőj megerősítették az újságíró előtt, hogy a német őrsgének a Szent Péter terén való felállítását a vatikáni hatóságok beleegyezésével történt. Eddig a német megszálló csapatok egyetlen katonája sem talolt be a Vatikán területére, még mint látogató sem. A vatikáni bejáró ellenőrzését továbbra is a vatikáni őrség végzi. Szigorúan megtartották azt az ígéretet, hogy tiszteletben tartják a Vatikán semlegességét és képviselőinek mozgási szabadságát. A Vatikán sajtó rádió ján továbbra is küldhet üzenetet és táviratot a világ minden részébe, csupán a futárszolgálatban történtek bizonyos korlátozások.

Lemhatár

Hogyan halt meg Móricz Zsigmond?

Móricz Zsigmond halálának első évfordulója alkalmából a nagy író egyik legközelebbi munkatársa az alábbiakban ismerteti a betegség és a tragikus vég részleteit.

Móricz Zsigmondra emlékezem most, a szerencsés voltam, hogy hallhassam böcs szavait, ki játhattam, hogyan falatozta a kenyérszeleten vágott szalonnát és csipegeti a szójószemeket és akit látam, hogy áldomásként hörpinti fel a tiszta bort. Sok mindenről még nem időszéri írni, ami Zsiga bácsi emberi életének annyira jellemzője. De egyet-mást mégis fel lehet jegyezni, ami megvilágítja emberi énjét, minden igazi magyar emberrel közös és mégis egyedülálló móríci vonásait.

Zsiga bátyám a folyóirat szerkesztőségében cikket juttatott; én egy kefelevonattal bibelődtem. Egymással szemben ültünk a két összetett íróasztalnál. Biztos keze gyorsan mozgott a papíron és ha néha felém, már hívott is mosolygva:

— Na, gyere, mit nem tudsz?

Ilyenkor odamentem hozzá, utbaigazított, tanácsot adott és ment tovább a munká. Olykor figyeltem a szemem sarkából. Érdekes, jellegzetesen szép magyar feje, ősz-fehér haja, barátságos arca magán viselte a jószág és nagyság jelét.

Szerette az erős déli napot

Réggel a kilences vonattal jött be Zsiga bácsi Leányfajuról és kevés megszokással olykor egész nap bent volt. Néha már úgy kifáradt, hogy majdnem leragadt a szeme, ilyenkor karjára döntötte hozontos, nagy, fejét s hymódon pihent egy kicsit.

Kisebb cikkeket a szerkesztőségben is írt. Megfigyeltem írás közben. Ahogy előhúzza a papírt, máris írní kezdett, egyenes, szép sorokban és amit jeirt, abból csak igen ritkán húzott.

Készültünk a szeptemberi számmra, péntek délután volt. Móricz Zsigmond is bent dolgozott. Fáraadságról panaszkodott és arcát — amely most szokatlannul piros volt — minduntalan karjára hajtotta. Láttuk, hogy nem jól érzi magát, így hát addig kéréltük, amíg haza nem ment.

— Jaj, én egy félek, — mondta Erzsike, legkisebb lánya, amikor elhagyta a szobát. — Láttátok, milyen piros volt az arca? Mindig mondtam, ne menjen a napra, de nem hallgatott rám... Móricz Zsigmond szerette az erős déli napot...

Ekkor még nem sejtettük a tragédiát. Megnyugtattuk Erzsikét is, hogyha nagyon kimerült is Zsiga bácsi, de majd magához tér.

Agyvérzés...

Hétfőn délelőtt, amikor bementem a szerkesztőségbe, mindjárt láttam, hogy baj van. Ott ült Erzsike szomorúan, leburgasztott fejjel. Jó ideig nem tudtunk kicsalni belőle egy szót se. Csak nagynehezen szólt meg, akkor is megesketett előbb bennünket, hogy nem áruljuk el senkinek, amit most hallunk.

— Apuka agyvérzést kapott... — mondotta és kitört belőle a sírás. Megdöbben hallgattuk, erre magunk sem voltunk elkészülve.

Ugy beszéltük meg, hogy titokban tartjuk a dolgot, hogy a lapoknak vagy bárki másnak tudomására ne jusson; hisz Zsiga bácsi, Isten segítségével újra felépül majd...

Nagyon szomorúan ment a munka. Délelőtt, délután izgatottan lestük Erzsikét, aki beszámolt Zsiga bácsi állapotáról. Bizony az nem javult. Másnap

Devel-éle Móricz Zsigmondhoz

Rózsafa-vonóként nagy zörgésű hurhoz Surlódjék ez írás Móricz Zsigmond urhoz. Szóban hozta vonóel a beteg, ki küldte. De sok élet-lázban magát tönkre-hülte. Mégis, mert lát ma még sokan hisznek velem Adják át Móricznak ezt az én levelem. A könnyes, áldott hang, aki általadja, Éppen ugy áldassék, mint az, aki kapja.

Szerelmes barát, zömök Móricz Zsigmond, Tudod jól, hogy polyva, az ember amit mond. Ezért is jövök most hozzád kényes verral: Én-fajta versekben az ember nem kertel. Jövök hozzád versben, betegségben, buban, Jól kezdett s elromlott, dicső háboruban, Jól kezdett s elromlott, dicső háboruban, Egy kis megszólással, egy kis irigységgel.

Boldog Móricz Zsigmond, ki nem kezdted, Aszara fog érní minden szép gerezedet, Rajtad már nem ülhet rohadt, magyar átok: Ez okos elkésés: ez a magyarságod. És mégis sietél: meglepőde vitted Sulyát az újságos, magyaros, szent hitnek, Dölyffel, feleséggel, gyermekkel, várással, Sok, most óbredező, ó kitalálással, És ha hébe-hóba talán másként véled: Erős vagy, mert erős lelkedben az Élet.

Temeszteni is tudsz és tudsz támasztani: Sári Biró vallja és bős Turi Dani, De ezerszer szebben, mert újabbról vallja Győző nagy lelkednek minden kis zsvajja. És ami benned él s ei fog jönni bozzánk, Mi néha sápasztja magyar, piros orcád. Ezer kimondatlan magyar bánat, titok, Szépség várja vágón: Móricz beszélni fog. Hisz én is kimondtam néhány magyar-ujat, De mesekirályfik fáltosai fuinak, Ördög hordjon el már minden bolond verset:

ADY ENDRE

Erdei támadás

Ezt én az erdőn-árvóktól tudom, — sokszor gondolok irigykedve rájuk, reggel fenyőtől van a hajukon és füstszagú a tüzről a ruhájuk —:

Későn, mikor a láng már nem harap, s a fáradt szemre is lehull a fátyol, megsuhog a levegő és lecsap a nagy fülesbagoly az éjszakából.

Megtámadja a szunnyadókat tüzét, tusámi kezd a lobbanó parázssal,

Az öngyilkos

Jaj Istenem, mit tegyek, mit tegyek? Rámborulnak a hegyek, agyonnyomnak, meghalok, meghalok s nem várnak rám angyalok.

Esteledik feketén, feketén; ój van szívem közepén. Kormosodik a szemem, a szemem... és a lelkem meztelen.

s az üszkőket csaitogva veri széj viharosan zuhogó szárnycsapással.

Pár villanásig tart a fergeieg, a szilrazaport hamuvá zítálja. S a dűtő tűz felett győztesen lebeg az éjjel fénylő ingerült királya.

Sötétséget hagy s perzselj tollszagot. Egyik se szól, a lelkekben varázs van. S mintha egy Isten látnak volna ott, néznek utána némán s babonásan.

APRILY LAJOS

Sűrű-szálú fellegek, fellegek nyomják földre az eget... nincs számomra oltalom, oltalom, nincs már, csak a sírhalom!

Nedves fákon csügg az ág csügg az ág, ki akasztja fel magát? Jaj, a lelkem merre van, merre van? merre száll most hontalan?

Szemlér Ferenc

délben kint voltak nája a mentők, de a nagybeteg Móricz Zsigmond nem volt hajlandó velük menni. Mint Erzsike mesélte, régi kívánsága volt, hogy Leányfajur akar meghalni s talán most erre gondolt...

Csak némán nézett

Este azonban egy ismerős orvostanár ment ki hozzá, injekcióval elaltatta s így szállították be a klinikára.

Erzsike beszélt el nekünk, hogy odahaza még öntudatlanul volt Zsiga bácsi, sőt szinte játékosan bánt környezetével. Őt, amikor közelében állt, toltta magától, ha pedig távoljabb volt, húzta az ágy felé.

Orvosságot sem akart bevenni, a jégtömlőt letaszította fejéről, olykor a takarót is igyekezett lerugni magáról,

amennyire erejéből tejtett. Egyébként csak némán nézett és semmit sem árult el tekintete.

Közben ennek is, annak is el kellett mondani a történeteket. Zila h Lajost mi magunk hiytuk fel. Megdöbbenve értesült a dologról és azonnal a klinikához fordult.

Csütörtökön kipattant a titok s megindult a telefonok áradata.

Pénteken egyre rosszabb hírek jöttek, éjtszaka aztán bekövetkezett az elháríthatatlan vég.

Réggel fáradtan tántorogtam be a szerkesztőségbe. A telefon félpernyi szünet nélkül csengettett s csak a szomorú hírt közölhettük:

— Főszerkesztőnk, Móricz Zsigmond, pénteken éjtszaka meghalt...

Örvös Lajos

Szélsőrsza

A PRO ARTE ET LIBRIS című svájci közelművészeti folyóirat gazdagon illusztrált cikksorozatát közöl a magyar festőművészet nagyjairól. A szerző hosszasan méjtatja Paál László, Abanovák Vilmos, Szőnyi István, Molnár C. Pál, Barabás Miklós és Székely Bertalan műveit.

×

MAKKAI SÁNDOR izgalmas, új regényében kiderül, milyen is volt az első világháborút megelőző másfél évtized, a maga belső feszültségeivel, eljentesmondásaival, tragikus szakadékaival és titkos örvényeivel. Két fiatal jélek keresi, gyönyörű szerelemben, miközben sok más férfi és nő sorsa tejk be a katasztrófa felé hőmpölygő időben. A „Szabad vagy” az Erney-család regényében a „Mi Erneyek” és a „Szép kisértet” után a harmadik önálló rész. Makkai Sándor hatalmas ívti Erney-trilógiája a nagy erdélyi írónak talán legszebb, legelőbb s költőibb munkája.

×

AZ ERFURTI városi színházak a közeljövőben Magyar Hetet rendeznek. A német népszínház Vörösmarty Csongor és Tünde című mesejátékával kezd meg a Magyar Hetet, amelynek középpontjában Farkas Ferenc „Büvös szekrény” című operája és Kodály Zoltán „A fonóban” című kórusa áll.

×

HARSÁNYI ZSOLT „Magyar Rapzódia” című regénye, melyben a kiváló író Liszt Ferenc életét írta meg, újabb finn kiadásban látott napvilágot.

×

ESEMÉNYSZÁMBA megy a szlovákra fordított magyar antológia megjelenése. Szerelnék benne a jelen század magyar versírói és pedig: Ady, Babits' Juhász, Kosztolányi, Tóth, Gyóni, József, Reményik, Kassák, Aprily, Erdélyi, Szabó, Illyés, Mécs, Gyóry, Gulyás és Berda. A szlovák fordítók: Beniák V., Kroméry S., Lukács E. B., Marko V., Okali D., Ponican J., Roy V., Stitnický, T. D. és Zsarnov A. A művet összeállította és jegyzetekkel ellátta Szalatnai Rezső. Előszót írt hozzá Lukács Boleslav. A könyv 1500 példányszámban jelent meg az Elán című folyóirat kiadásában. Ady 19, Juhász 13, József 7 s a többi szerzők 2—5 verssel szerepelnek.

Az előszóban találóan összegezi Lukács azokat az okokat, amelyek a versesgyűjtés kiadására ösztönözték a kiadókat. A szomszédok megismerése tekintet nélkül a politikai állásfoglalásra, az értéket képviselő szépirodalmi termékek élvezhetővé tétele és bizonyos módu viendő előkészítése a közep európai összefogás kihangsúlyozása mellett, ezek az elfogadható és majdnem kimerítő indítóok. Az előszóban rövid összefoglalást is kapunk azokról a művekről, amelyeknek már magyar, illetve szlovák fordítása van s megismerkedünk azok nevével, akik e téren tevékenykedtek. A szlovák közvélemény kedvezően fogadta a versesgyűjtés megjelenését.

×

MOST fejezték be egy német tájékoztató könyvtár létesítésének hatalmas arányú munkálatait Pozsonyban. A tájékoztató könyvtárnak négy osztálya van, mégpedig a tulajdonképpeni könyvtár, azután a tájékoztató gyűjtés, a hanglezem-gyűjtés és egy film-gyűjtés. A könyvtár célja, hogy első sorban a német kultúrét, másodsorban pedig a Németországgal barátságban élő nemzetek életének tükörképét nyújtson, főként a kutatás céljaira.

Nemcsak az idej nyár volt meleg

Az olyan forró nyáron, amilyen az idej volt, az emberek szeretik azt mondani, hogy „ilyen forróság még sohasem volt”. A történelem és a meteorológia azonban mást bizonyítanak. Egy francia lap, hitelesnek mondott adatok alapján, a következőket írja:

627-ben olyan nagy a hőség, hogy a források kiapadnak és sokan szomjan halnak.

870-ben a mezei munkát abba kell hagyni, mert a munkások a hőségtől eszméletlenül rognak össze.

903-ban a nap sugárjai minden növényzetet felpertesznek.

1000-ben a folyók kiszáradnak, a halak elpusztulnak. Ennek következménye a pestisjárvány.

1022-ben és 1132-ben a hőség elviselhetetlen. A Rajna medre kiszárad.

1139-ben a forróság elpusztítja a termést.

1718 nyarán egyetlen csepp eső sem esik. A vendéglőket, színházakat, mulatóhelyeket bezárják.

1779-ben az emberek meghalnak a szomjúságtól.

1793-ban olyan intenzív a hőség, hogy a zöldségfélék szárazon perzselődnek el, a gyümölcs megaszalódik a fán. A hus alig egy óra alatt rothadásnak indul.

1832-ben a kolera először jelenik meg Európában. Párizsban huszezer ember esik áldozatul a járványnak.

A krónika följegyzése szerint 1846-ban, 1859-ben, 1860-ban, 1870-ben és 1892-ben éppen olyan elviselhetetlen volt a forróság, mint az idén.

Tanítói véglegesítő vizsgák. A sibiu-nagyszombeni római katolikus tanító-néközpont intézet igazgatósága közli az érdekeltekkel, hogy a tanítói véglegesítő vizsga 1943. november 2-án reggel 8 órakor kezdődik. A vizsga programjából a számtan és a természetudományok elmaradnak. A falu monográfiajéről szóló melléklet csupán tájékoztatóul szolgál az ilyen irányú munkássághoz.

Öcsöbbs lesz a konzerv. (București). A katonai és polgári ellátási államtitkárságon jelenleg a konzervgyárak képviselőivel megbeszélések folynak, amelynek célja a konzervek árának felülvizsgálása. Tekintettel arra, hogy a főzékfélékben nagy volt a termés és hogy a gyárak tekintélyes étel-olajmennyiségek fölött rendelkeznek, előrelátható a konzervek árának leszállítása.

Milyen élelmiszergyéjek értévesek. Timișoara-Temesvári város közéleti-mezési szolgálata közli, hogy az október 12-től 18-ig terjedő héten a 92., 93., 94., 95., 96., 97. és 98. számú kenyérgyék értéves, egyenként 300 gramm kenyérre. Árnyves a 4. számú — októberre szóló — zsirjegy, a 29. és 30. számú husjegy és a 3. számú cukorjegy. Egynegyed liternyi olajat az 1. számú olajutalványra adnak ki. A kukoricliszt vásárlása szabad.

Letartóztatott tolvaj cigányok. (Saj. tud.) A fratellai-ujkissodai csendőrség letartóztatta Budin Nicolae, Calderas Petru, ifjabb Calderas Petru és Iovita Aurel cigányokat, akik a községben különböző lopásokat követtek el.

Mátój kezdve csak orvosi vizsgálat után lehet házasságot kötni. A legutóbb kiadott törvényes intézkedések szerint a mai naptól kezdve házasságot csak a házasságkötési orvosi vizsgálat után lehet kötni. A timișoarai-temesvári anyakönyvi hivatalban kijelentették, hogy holnapról kezdve a törvény értelmében nem köthet házasságot, ha az érdekelt felek nem csatolják irataikhoz a törvény megkívánta bizonylatot egészségi állapotukról és a vérvizsgálati bizonylatot. Eddig mindössze egy esetben terjesztették be ilyen bizonylatványokat, cnyanok, akik október 10-e után köthet házasságot. Az anyakönyvi hivatalban továbbá kijelentették, hogy csakis hatóság bizonylatokat fogadnak el. Ilyen bizonylatokat kivétel nélkül minden házasságkötésnél meg kell mutatni, tehát annak is, aki idejben alól való fejmenéssel köt házasságot.

Oktober 11, hétfő
E. kat.: Placidia
Protest.: Brigitta
Ort.: Teofánész

Napkelte: 6 ó. 12 p.
Napnz.: 17 ó. 21 p.
Nappal hossza:
11 óra és 17 perc

A Déli Hirlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. Timișoara-i-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: L. Piata Bratianu 8. Távbeszélő: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 28-10.

Előfizetési ár a lap hához való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Aradon előfizetések, hirdetések és felszólalások Reclama hirdető-irodában, Metianu-utca 6. Távbeszélő: 17-11.

— Elhunyt ferencendi tanár. Jakab M. Gerardella nővér, a sibiu-nagyszombeni szentferencendi nővérek tan-és nevelőintézetének számtan-fizika-kémia szakos tanárnője meghalt. Négy évet töltött az elemi iskolai, ötöt pedig a középiskolai oktatás szolgálatában. Betegsége miatt a mostani iskolai esztendőben már nem folytathatta működését és az auidi-nagyenyedi tudószanatóriumban ápolták. Aggódó szeretettel imádkoztak érte az intézet nővérei és növendékei. Türelmesen viselte szenvedéseit és Szent Ferenc ünnepeinek előestéjén meghalt. Te metése, amelyen a szertartást Bruckner Ernő dr. esperes-reaktor végezte az auidi-nagyenyedi minorita atyák segítségével, nagy részvét mellett ment végbe. Megjelentek azon az auidi-nagyenyedi görög katolikus betegápoló és a sibiu-nagyszombeni ferences nővérek valamint növendékeik küldöttsége. Emléke sokáig fog élni rendtársainak és hájas tanítványainak lelkében.

— Medgyesen is egy kilógramm az októberi cukoradag. (Saj. tud.) A lakosság októberi cukoradagját, amelyet először személyenként 75 dekában állapítottak meg, egy kilógrammra emelték. A kereskedők a cukor kiadását már megkezdték.

— Sibiu-Nagyszomben szigorúan behajtják a közmunka megváltását. (Saj. tud.) A városi polgármesteri hivatal rendelete értelmében az 1943—44. évre szóló közmunka megváltási összegeit az érdekelteknek október 20-ig kell fizetniük. E naptól kezdve nemcsak késedelmi kamatot számítanak, hanem gondoskodnak a kivetett összegek legszigorúbb behajtásáról.

— Alapítan feljelentés miatt táborba utajták. (București). Cotel Pavel caracali lakost mert Romanati-megye prefektusa és Caracel város polgármestere ellen alapítan feljelentéseket tett a miniszterelnökségen, a belügy- és nemzetmívelési minisztériumban, táborba utajták. (Rador).

— Aranyszállítók a bíróság előtt. (Arad) Az aradi törvényszék hat-hat hónapi fogházra ítélte Roman Danila aradi vasutasat és a feleségét, mert Brad-Brádról bányaranyat szállítottak. A hatóságok hónapokkal ezelőtt 129 gram bányaranyat koboztak el tőlük. Ezenkívül 75 ezer lej pénzbírságot kell megfizetniük. Az ítélet végrehajtását a bíróság felfüggesztette.

— Hirtelen halál. A timișoara-i-temesvári Opera-kávéházban Hahn Eva 55 éves kávéháza alkalmazzott hirtelen összeesett és meghalt. Halálát szívizélhühdés okozta.

— Országos vásár Ciacova-Csákon. A Timiș-Temes megyei Ciacova-Csák községben október 13-án tartják meg az országos őszi vásárt. A vásárra egészséges és járattal ellátott állatok minden vidékről felhajthatók.

EZEK AZ ALKALMAZOTTAK
Amikor a főnök belép az irodába a könyvvel az asztalra borulva alszik. A főnök felelősségre vonja és a könyvvel álmosan menetetődzik:

— Bocsánat, főnök ur, a kisfiam nem hagyott aludni.

— Akkor miért nem hozza az irodába azt a gyereket?

IROÍ SIKER

Tisztelő: Kedves mester megvettem a könyvét.

Iró: Tehát ön volt az?

— Martzy Johanna hegedűművész szereplései. A Timișoara-Temesvárról származó Martzy Johanna tehetséges fiatal hegedűművész, aki már számos nagy sikert aratott vasárnap este hét — romániai idő szerint nyolc — órakor a budapesti rádió „Eleven hangemezek” műsorszámának keretében újból fellép. A művészön ezenkívül október 11. és 15. között a Marosvásárhelyen, Csíkszeredán és Sepsiszentgyörgyön rendezendő székely művészestéken is fellép önálló programmal.

— Victor Eftimiu számára kényszerlakhelyet jelöltek ki. (București). A hivatajos lapban megjelent minisztertanácsi naplóval „hírek nyilvános terjesztése”, „tiltott iratok terjesztése”, „tiltott utazás a vasuton”, „idegenekkel való kapcsolatot” és „kémkedés” miatt negyven személy részére kényszerlakhelyet jelöltek ki. A negyven személy között van Victor Eftimiu is. (Rador).

— Talált tárgyak. A timișoara-i-temesvári rendőrségen a következő talált tárgyakat szolgáltatták be: egy sapka, egy erszény 548 lejjel, egy másik erszény 113 lejjel, egy pár kesztyű, egy kézi bőrönd és egy esernyő.

— Gyermekek tragikus halála. (Arad) Guttenbrunn-Hidegkut községben halálos szerencsétlenség történt. Schilling György gazda 13 éves fiacskája játszóház közben beleesett egy mély viztartályba és belefulladt.

— Tolvaj családleány. Utvineantin Ana 27 esztendős timișoara-i-temesvári lakosnő családjának szerződött el Remetea-Nagyremete községbe Carstea Ion gazdálkodóhoz. Néhány nap múlva azonban a családleány megszökött szolgálati helyéről, de magával vitte gazdájának 30.000 lej értékű fémerneműjét is. Hamarosan sikerült letartóztatni és beszállították az ügyesség fogházába.

— Leesett a padlásról. Macion Carolina a gyárvárosi Dorobantilor-utca 7. számú házban leesett a padlásról és mindkét lábát törte. A mentők beszállították a kórházba.

(*) Eljegyzés. Komlos Ibi és Mihály Jenő Arad, jegyesek.

(*) Sirköszvény. Botye Mária sirköszvénye október 17-én, déután 5 órakor kezd az aradi Eternitatea alsótemetőben.

— Muzik misora. Október 10, vasárnap és október 11, hétfő: Arad: Aro: „Fedora” (Amedeo Nazzari, Luise Ferida, Osvaldo Valenti), Corso: „A bronz őrzem” (Fosco Giachetti Dorris Duranti), Forum: „Macario a törvényszéken”, Urania „Terror az árnyékban” (Antonio Centa, Paula Barbara). — Timișoara-Temesvár: Apolló: „A becsapott leány” (Hei Finkenzeller, Paul Richter, Oscar Sima, Sepp Rist), Atlantik: „Quax, a pióta” (Heinz Rühmann, Hilde Sessak), Capitol: „Fény a ködben” (Fosco Giachetti Luisa Ferida), Corso: „A vörös bilincsek” (Maria Cebotari, George Timca, Carlo Ninchi), Thalia: „Az okos Marianne” (Paula Vesely, Attila Hörbiger, Hermann Thimig). — Fratellai-Ujkissoda: Fratellai: „Andreas Schlüter” (Heinrich Georg), Roxy: „Hatan voltak”.

— Ügyeletes gyógyszerárak. Október 10, vasárnap: Arad: Földes (Eminescu-utca), Nisfor (Regele Ferdinand-utca 22). Wottsch (a vasuti pályaudvarral szemben). — Timișoara-Temesvár: Belváros: Jahner Károly (Libertatii-tér és Vasile Alexandri-utca sarok), Gyárváros: dr. Keller István (3 August-utca), Erzsébetváros: dr. Cristea Margareta (Lahovary-tér 1), Józsefváros: Csillag (Dragalina-tér 9), Mehala: Chiorean (Cloșca-utca 18). — Fratellai-Ujkissoda: Panajoth. — Freidorf-Szabadfalu: Bonomi. Október 11, hétfő: Sibiu-Nagyszomben: Müller E. (távbeszélő 456).

COMUNICAT

Subsemnata firmă in conformitate cu dispozițiunile prevăzute de Art. 12 din Inaltul Decret Lege No. 1507/1938, publicăm următoarele.

Consiliul nostru de Administrație este compus din Domnii:
Dr. Gyárfás Elemér
Dr. Olosz Ludovic și
Dr. Risztics Gheorghe,
iar acționarii cari posed cel puțin o cecime din capitalul social sunt:
Dr. Gyárfás Elemér
Dr. Jakabffy Elemér și
Dr. Litsek Zoltán.

„Corvin” Editură de Ziar S. A. Timișoara

KÖZLEMÉNY

Alulírott cég az 1938. évben megjelent 1507. számú törvényrendelet 2 szakaszának rendelkezései értelmében a következőket tesszük közzé:

Igazgatóságunk tagjai:
Dr. Gyárfás Elemér
Dr. Olosz Lajos
Dr. Risztics György.
A részvénytőkének legalább egy tizedrészét bírják.
Dr. Gyárfás Elemér
Dr. Jakabffy Elemér
Dr. Litsek Zoltán.

„CORVIN”

Lapkiadó Részvénytársaság Timișoara-Temesvár

— Cukrot kapnak a méhtenyésztők. A katonai és polgári ellátási államtitkárság Timiș Torontal-Temes Torontal megye méhtenyésztői részére egy vagon cukrot engedélyezett. A tenyésztők minden méhesalád számára 300 gramm cukrot kapnak. A cukor ára 140 lej kilogrammonként.

Rádió

OKTOBER 11, HÉTFŐ

BUCUREȘTI: 6.55 Ébresztő, hírek reggeli hangverseny. 12.45 Hírek 13 Bajtársi óra. 13.50 Hírek német nyelven. 14 Hírek. 14.15 Közlemények. 14.30 Sebesültek órája. 15.30 Szórákzóató zene. 15.40 Katonák postája. 16.40 Hírek orosz nyelven. 18 Szórákzóató zene. 18.15 Hírek német nyelven. 18.25 Előadás. 18.45 Diákélet. 19 Rádiózenekar. 19.40 Közlemények. 19.45 Hírek. 20 Zerekar. 20.30 Színház. 22 Hírek, sportesemények. 22.20 Zongora és hegedű. 22.55 Könyvű zene. 23.30 Induló.

BUDAPEST I: 7.25 Torna, zene, hírek, könnyű zene. 9 Hírek németül, románul, szlovákul, ruszinul, szerbül. 9.30 Rádióiskola. 11 Hírek. 11.15 Szalózene. 12.15 Hegedű. 12.40 Előadás. 13.10 Hanglemezek. 13.40 Hírek. 15 Zenekar. 15.30 Hírek. 16 Könyvű zene. 16.30 Felőlvásás. 17.15 Táncczene. 17.45 Hírek. 18 Előadás. 18.15 Hanglemezek. 19 Előadás. 19.25 Közvetítés. 19.40 Hírek. 20 Hegedű. 20.10 Előadás Kosztolányi Dezsőről. 21 Rádiójáték. 22.40 Hírek. 23.40 Táncczene. 24.45 Hírek.

OKTOBER 12, KEDD

BUCUREȘTI: 6.55 Ébresztő, hírek reggeli hangverseny. 12.45 Hírek 13 Zenekar. 13.25 Tánccgyűttes. 13.50 Hírek németül. 14 Hírek. 14.15 Közlemények. 14.30 Sebesültek órája. 15.30 Szórákzóató zene. 15.40 Katonák postája. 16.40 Hírek oroszul. 18 Szórákzóató zene. 18.15 Hírek németül. 18.25 Zenekar hangverseny énekszámokkal. 19.10 Olaszország órája. 19.40 Közlemények. 19.45 Hírek. 20 Rádiózenekar. 20.40 Rádiógyetem előadása. 22 Hírek, sportesemények. 22.15 Közlemények. 22.20 Szórákzóató zene. 23.30 Induló.

BUDAPEST I: 7.25 Torna, zene, hírek, zene. 9 Hírek németül, románul, szlovákul, ruszinul, szerbül. 9.30 Rádióiskola. 11 Hírek. 11.15 Szalóntótűs. 12.15 Kamarazene. 12.40 Divat. 13.10 Zenekar. 13.40 Hírek. 15 Fúvózene. 15.30 Hírek. 16 Táncczene. 16.30 Gyermekekdel-után. 17.17 Zenekar. 17.45 Hírek. 18 Előadás. 18.15 Zenekar. 19 Előadás. 19.15 Zenekar. 19.50 Hírek. 20 Zongora. 21.10 Vegyes műsor. 21.40 Előadás. 22 Zenekar. 22.40 Hírek, sport. 23.40 Könyvű zene. 24.45 Hírek.

SPORTHIREK

A Chinézul-CAMT ma, vasárnap délután négy órai kezdettel a Progressul pályán a Progressul csapatával játszik kerületi bajnoki mérkőzést. Előzőleg délután kettőkor a két egyesület ifjúsági csapatai mérkőztek.

Timisoara-Temesvár labdarúgómszövetségén a Chinézul-CAMT-on kívül még a következő mérkőzések szerepelnek: Electrica pálya: félegykor Ripensia—Vulturii ifjúsági bajnoki, kettőkor Ripensia II—Vulturii kerületi bajnoki, négy órakor Ripensia—Vulturii (Lugoj), Hősök-Kupa mérkőzés, Banatul pálya : két órakor Banatul—Electrica kerületi bajnoki, utána CFR—SSMR Hősök-Kupa mérkőzés.

A magyar labdarúgó bajnokság mai fordulójának sorsolása: Vasas—Gamma, Szolnok—Kispest, Ferencváros—DIMA VAG, BSZ KRT—KolaC, SzVSE—Elektromos, Sal BTC—Újpest, NAC—DVSC, Csepel—Újvidék.

Hakonsson 749-et ugrott távolba az Örebroban megtartott versenyen.

A Bécsi labdarúgó bajnokságban elmlit vasárnap a következő eredmények voltak: WAC—LSV Markersdorf 7:6, Floridsdorf Austria 6:1, FC Wien—WSC 2:1, Rapid—Amateure Steyer 5:1.

A német atléták Budapestén szerepelnek ma. A vágta számokban nyílt a küzdelem. A négyszáz méteren Görkői és Polgár jobb időt ért el, mint Wieland, ez a helyzet a 800 méteren Marosi és Schlundt között is. Az 1500 méteren Hochgetchurznak esélye van Hiresse szemben. A magyar hosszútávutók nehéz feladat elé állítják majd a bajnok Syringet az 5000 méteren. Érdekes küzdelemnek ígérkezik a súlylökésben az idei legjobb eredményt elért Németvári és Bongen találkozása. Biztos számuk a magyaroknak a diszkoszvetés, míg a németeknek a magasugrás. Az eredményeket nálunk is nagy érdeklődéssel várják, mert mint ismeretes a németek jövő vasárnap Timisoara-Temesvárott szerepelnek.

GOEBBELS: A NÉMET NÉP AZ ÉLETET VÉDI. (Berlín). Goebbels dr. birodalmi propagandaminiszter a „Das Reich” legújabb számában hangoztatja, hogy az ellenség a német népet meg akarja semmisíteni, ezért az összes élet- és fejlődési lehetőséget igénybe kell vennie a német népek, ha nem akar elmerülni. Az ellenség szemében nagy baj az, hogy a német nép száma állandóan nő és ezért élettét igényel, visszatér a nyugati hatalmak lakóinak létszáma rohamosan apad és ezzel a német nép pusztulására is magukra nézve már veszélyesnek tartják. A német népek ezért országát és életét feltétlenül meg kell védenie. — írja Goebbels. (NST).

MÁLTA SZIGETERE VITT OLASZ TENGERSZÖVENDÉKEK. (Mlána.) A Regime Fascista című lap jelenti, hogy Badoglio fegyverletétele után a velencei tengerészeti akadémia parancsnoka az intézet növendékeit egy hadihajón Málta szigetére vitte.

SVÉD—ROMÁN TÁRSASÁG LÉTEZÉSÜL STOCKHOLMBAN. (Stockholm.) A svéd távirati iroda jelenti, hogy Románia új stockholmi megbízottja, D. C. Duca és T. J. Arne tanár meghívására több ismert személyiség találkozott. Az ülésezés elhatározta, hogy a két ország kulturális kapcsolatainak kiméltetésére svéd—román társaságot alapítanak.

ÖNKÉNTES OSZTAGOK SZUMÁTÁRÁBAN. (Tókio.) A japán hadseregnek a jórészt nyugati Sumátára szigeténél lakók önkéntes osztagok szervezését kezdték meg. A kiképzés szervezésére és felügyeletére külön bizottságot alakítottak. A szumátrai önkéntesek száma az év végéig elérheti a 10.000 személyt. (Radler).

Fiú-ság

Czuczor Gergely (1800—1866) és Garay János (1812—1853)

Czuczor Gergely — Vörösmarty és Bajza után — korának legismertebb és kedvelt költője.

A nyitramenyvei Andód község egyik jobbágyának fia. Ez a jobbágy később érsekújvári jómódú polgár. Fiaból gazdát akar nevelni, de az írja a papi pályát választja. Belép a bencések rendjébe. A központi papnevelőben, ahol a kispapok lelkészdve olvassák a költők műveit, kezébe kerül Aranyosrákosi Székely Sándor éposza. A székelyek Erdélyben. Ennek a hatása alatt írja első epikai művét, az Augsburgi ütközet-et. Kisfaludy Károly megjelenti az Aurora-ban. Föl-szentelése után Czuczor Gergely Győrbe kerül tanárnak, onnan Komáromba. Megválasztják akadémiai taggá, majd másodjegyzővé és levéltárossá. Így kerül a rendfőnök engedélyével Pestre. I odalmi működése, azaz tízes magyar-sága és kapcsolata pap létére az új élet-felfogású fiatalokkal, szemet szúr a véreszemmel figyelő titkos rendőrségnek. Feljelenti. El kell hagynia Pestet, de vidéken is lesik. Csak az Akadémia segítségével térhet vissza Pestre, hogy a nagy magyar szótár szerkesztését végezhesse. Három évig él és dolgozik most nyugodtan. Az 1848-i forradalmi lelkészedés hangját hirtől Riadó-jában szólaltatja meg. Lázító és királyellenes ez a vers. Bajza József „Kossuth Hirlapja”-nak szerkesztője nem is akarja megjelteni, de enged a költő unszolásának. 1849 februárjában az osztrák seregek bevonulnak Pestre, Czuczort elfogják és ki akarják végezni. Csak egyházi kapcsolatai mentik meg a haláltól.

Amikor Pest felszabadul, Czuczor is szabad, de a forradalom leverése után Haynau, a „dühös bolond” vasravereti. A hadbírósg hat esztendei várfogságra itéli. Kufsteinből az Akadémia elnöke, gróf Teleki József és a hűséges barát, Tojdy Ferenc szabadítja ki két esztendő múlva. Ezután már csak a róla is elnevezett Czuczor—Fogarassy-féle nagyszótár szerkesztésén dolgozik.

Hexameteres époszokkal kezdi költői pályáját. Lehe vezér győzelmét a németek fölött énekli meg az Augsburgi ütközet-ben. Az Aradi gyűlés Vak Béla bus történetéből való. Botond vezér bizánci fegyvertény és szerelme egy szép görög leányba a tárgya harmadik, a bírálat szerint az előbbi kettőnél jobb éposza. A negyedik, a Hunyadiász, lett volna a legjobb szerkesztői, de nem készült el. „Nyersharagos” hősök vívága ez, akik szörnnyű csatákat vívnak, közben hazafiasan szónokolnak. Balladákban és románcaiban a nemzeti hősök tetteit énekli meg. A nép száján élő mondák közül is többet versebe foglal.

Van néhány sikertől epigrammája, állatmeséje is.

Mindezeknél értékesebb lírája. A népies szellem szerencsés kifejezője. Dalait országosra éneklik. Népies versével Kisfaludy Károly és Petőfi között hidalja át a nagy úrt. A magyar talajban gyökerezvén, ismeri jól a falut és népet. „Paprikás versei”-t nem igen emlegetik már, pedig sok a megszívlelni való bennük ma is. A paraszti nép gyarló tulajdonságait ezekben a versekben gnyolja és csipkedi erősen, a maradi gaz-

dálkodást, a ház és az udvar elhanyagoltását, az iszákosságot, a tulságosan korai házasságot és bizony megrója a fehérnépet is, mert sokszor jártatja inkább a nyelvét, mint kezét-lábát. Czuczorban azonban az alapérzés a nép iránt: a közös származásból eredő mély szeretet. Ezt bizonyítja néprománcai és népies életképei is. (Falusi kis leány Pesten).

X

Garay János a történelmi és politikai célzatu költészet neves művelője a maga korában. Ugyanakkor a legjobb balladaköltőnek tartják. Ma már csak Kántorja és még inkább Az obsitos jelent értéket.

Elete hiú képét adja kora tollforgatóinak küzködéséről. Teljesen vagyontalan tolnamegyei nemesi családból való. Atyja Szekszárdon kereskedik, anyja tanítgat. Tizenegy testvérrel együtt nehéz a sorsa. Csak úgy vergődik fel, hogy ő is tanítgat s így él meg a saját kerestetéből. Ez a ma sem könnyű kenyer, akkor sokkal nehezebb, szűkösebb. Orvos akarna lenni. Ezt a célját nem érheti el főként szegénysége miatt. Szerkesztője a Regelő-nek. Ir szakadatlan és mindenfélét, ojkor egymaga írja meg az egész lapot havi 20 váltó forintért. Kétszer is nősül „rosszul”. Gyermekével együtt nyomorog. Nem egyszer súlyos beteg. A Regelő-től a Rajzolatok című folyóirathoz kerül, onnan a pozsonyi Hirnök-höz, végül vissza a fővárosba a Jelenkor-hoz, Rengeteg ir, hogy keresethez jusson. Ugy jár ezzel, miut később a nagy Jókai, önmagának kész versenytársa. Az Akadémia és a Kisfaludy-Társaság tagjává választja. Elnyeri egyszer az akadémiai nagydíj felét is, bár Bajza erősen ellene van a mennyiségi irás kitüntetésének. Nyugodalmassabb évek akkor köszöntenek reá, amikor Tojdy Ferenc könyvtárosi segédtszéknek ajánlja be az Egyetemi Könyvtárba és amikor később Eötvös József báró a pesti egyetemre a magyar nyelv és irodalom tanárává nevezi ki. Ezt az állását hamar, az önkényuralom idején elveszti. Visszakerül mégis könyvtártszéknek az Egyetemi Könyvtárba. Halálakor családja olyan szegénységben van, hogy a nemzeti lelkiismeret megmozdulására országos gyűjtés segít rajta.

Hexameteres elbeszélő költeménnyel lép fel (Csatár) Az Árpádok címmel negyven verse jelenik meg. Szent Lászlórlól külön is ir verses életrajzot. De versebe szedi alattvalói hűségűtől csöpögőn József nádor éjét és István nádor magyarországi utazásait is. Epikai műveiből csak Az obsitos igazi érték. Hány János józsi, pompás fillentései mindig szívesen fogjuk olvasni. Kodály Zoltán nagyszerű operája, a Hány János, meghosszabbítja Az obsitos elmulásának idejét.

Kont-ot, a kemény vitézt, évtizedeken át szavajják politikai célzata miatt. Ilyen bátor hang különben nincs sehol máshol Garay költészetében, akinek eszébe sem jut, hogy a megszokottól, az általánosan elfogadottól akár hajszálnyira is eltávolodjék. Több történelmi drámája van. Elavultak, a nélkül is jelentéktelenek. Önmagára ismervén, az akkori nemzedék gyönyörködik szónokias verseiben. Ma inkább élete hat meg bennünket, mint költészete. (a)

Kassai orvos, aki világhírű tudós lett Amerikában

Egy nagynevű orvos elhajázásának huszadik évfordulójára emlékeznek most orvosi körökben. Ez a kiváló tudós a newyorki sebész-társaság elnöke, a montreali sebész-kongresszus alelnöke, és a Columbia-egyetem tanára volt és maradóan eredményes tevékenységet fejtett ki egy a kísérleti tudomány, mint a sebészet terén. Gerster Árpád — így hívták a kiváló orvost, — aztán kiadta emlékiratát, amelyeknek „Egy

newyorki sebész emlékei” volt a címe.

Magyar származású volt ez a híres sebész, egyike azoknak, akik régesrég kivándoroltak és aztán híres emberek lettek a messzi Újvilágban.

Gerster Árpád Kassán kezdte orvosi pályafutását. Egy ideig, mint tiszteletbeli városi orvos, az ottani kórházban dolgozott. Az ügyes, fiatal orvost a város kész lett volna véglegesíteni, de

a regényes képzeletű ifja

eredetiben olvasta el Sienkiewicz is. Amerikában megtanult még görögül, olaszul és spanyolul. Ott már Homerost is eredetiben olvasta. Másik három főkedvtelése a kamarazene, az orgona és a rézkarc volt. Hogy miért foglalkozott ily sok mindennel, azt is ejmondja irásában.

— Az orvos látóköre — ugymond — szélesebb, mint a jogászé, katonáé vagy mérnöké. Birnia kell klasszikus műveltséggel; bölcsésznek, lélekvárnak, történetésznek, nyelvésznek és természettudósnak kell lennie, hogy fogalma legyen a jogról, az igazságról és az emberi jó-ságról.

A tiszteletreméltó orvos

ugy folytatja gyakorlatát, mint ahogy az embernek házastársával kell bannia, szeretettel, tisztelettel és tapintattal.

Természetes, hogy a tudnivaló orvosnövendékek csak úgy tódultak előadásaira, sőt amikor megrókkant, még betegágyánál is szakadatlanul felkeresték a hivatásérzéstől áthatott, páratlan műveltségű, mélységesen emberséges tanárt.

Ez volt a pályafutása a husz esztendővel ezelőtt elhunyt kassai orvosnak, aki hervadhatatlan dicsőséget szerzett azzal, hogy oly hűségesen szolgálta a tudományt és a szenvedő emberiséget.

Figyelem!

FAUR VALER

Timisoara I., Mercy-utcában levő szövet- és posztóüzletébe az

őszi és téli szövetújdonosságok nagy választékban már megérkeztek.

Apróhirdetések

APRÓHIRDETÉSI ÁR: Szavanként 6 lej, vastag nyomás 8 lej, (de a legkisebb hirdetés 60 lej, 15 szóig). Jelszóval ellátva (jelíges vagy cím a kiadóhivatalban) 30 lejjel drágább.

ÁLLAST KERESŐKNEK 10 szóig 40 lej, minden további szó 3 lej. Jelíges és cím a kiadóban 30 lejjel drágább.

APRÓHIRDETÉS vasárnap: 15 szóig 30 lej. A hirdetések esetleges meg nem jelenéséért kiadóhivatalunk nem vállal felelősséget.

SZÖVEGOLDALON: 1. Hivatásos (szakmai) hirdetések (orvosok ügyvédek, stb.) legfeljebb 4 sor kíméletben 350 lej. Minden további sor 70 lej. 2. Családi események, eljegyzések, esküvők, legfeljebb 4 sorban 250 lej, minden további sor 70 lej.

KERETES HIRDETÉSEK: Hirdetési oldalon mm-ként 8 lej. Szövegoldal mm-ként 16 lej.

KÖZGAZDASÁGI HIREK: Bank, vállalat, szövetezet, stb. szövegoldal 100 lej soronként, a legkisebb hír 500 lej.

GYASZJELENTÉSEK, köszönetnyilvánítások: 80 szóig 300 lej, minden további szó 8 lej. Legkisebb hír 300 lej.

PIANINÓT bérelnek, Timișoara IV., Tudor Vladimirescu-sor 21. szám, 10. ajtó. (8003)

BALLON-kerékpár eladó, Fratelia X-utca, 2. szám. Délután 5 óra után (8004)

KERESÜNK helyi ügynököket. Ardeal és Banat valamennyi városába, akik a fűszer- és élelmiszer-üzleteket és raktárakat látogatnák. Írásbeli ajánlatokat: „Tomy” Agencura și Comision, Timișoara I., Regele Mihai-körút 6. szám alá kérünk. (8007)

Timișoara **CORSO**-mozi
Temesvári

Előadások 3, 5, 7, 9-ór.
Távbeszélő 38-95.

Vörös lilincsek
(Cecilia Iángorban)
MARIA CEHOTARI a nagy énekesnő
TIMICA, CARLU NINCSI a tiszteletben.

ELADÓ fekete női kabát és sötétkék kosztüm. Pick, Timișoara II., Mistral-utca 24. (8008)

ELADÓK: kombinált szekrény, két heverő (reclamer), asztal, 4 drb., kárpitozott székek, egy Schöberl-féle fotó és más különféle butor. Timișoara III., Carol-körút 63., az asztalos műhelyben. (8009)

NEMET gyermeknő: felfogadunk egész napra, két kislány mellé. Ambrus, Timișoara III., Porumbescu-utca 18., 8. ajtó. (8010)

ELADÓ kitűnő állapotban levő, mély, kékszerű gyermekkosci, Timișoara II., Miron Romanul-utca 7. 3-as számú lakosztály, távbeszélő 30-68. (Az Apollo-mozgó mellett.) (8011)

GYERMEKKOCSI, sötétkék, jóállapotú, eladó. Timișoara III., Romulus-utca 72. szám, 11. ajtó. (8013)

KIFOGÁSTALAN szakácsnőt és ügyes szobalányt azonnal felfogadok. Crisan, Timișoara III., Treboniu Laurean-utca 17. szám. (8014)

KERESKEDELMI tanforlyamot végzett fiatal lány keres bármilyen irodai alkalmazást. Ajánlatokat „Kezdő” jelígre a timișoara kiadóba kér. (8015)

JÓL főző minden szakácsnőt, vagy háztartásnőt, felfogadok azonnal vagy október 15-re két személy mellé. Sebastian, Timișoara I., Mercy-utca 2. (8016)

KERESEK különbejárattal butorozott szobát, fürdőszoba-használatú, esetleg teljes ellátással. Ajánlatokat „Csendes környezet” jelígre a timișoara kiadóba kérek. (8000)

A BEIRATÁS megkezdődött az országos szabásati iskola (szabásati akadémia) minden szakosztályába. Női, férfi-ruhátárak, fehérneműk, divattervezés, stb. Beiratás: az erdélyi és bánági igazgatóságnál. Timișoara I., Unirii-tér 5. (8049)

METEBIZHATÓ szobalányt, jó fizetéssel, azonnal felfogadunk. Timișoara I., Diaconovici Loga-körút 34. (7969)

ÁLLANDÓ alkalmazásra felfogadok mindenesnőt. Jelentkezni: Laub Péter ruházletében, Timișoara IV., Fröbl-utca 47. sz. (8044)

FEFOGADOK sürgősen mindenesnt, esetleg bejárónót. Magyar, Timișoara II., Kunz-sor 1. szám. (8045)

NYELVORÁKAT (román, német, francia) és zongoróórát ad lakásán urinő. Timișoara IV., Bratianu-utca 17., I. em. 5. (8047)

A „CHARITAS” önszervező-egylet

felkérj az I., III., IV., V. kerület- és Konati tisztelt tagjait, akik eddig a pénzbeszedőnek fizették járulékaikat, hogy az alapszabályok 5. és 7. pontjában foglalt rendelkezés alapján járulékaikat ezentul az egylet pénztárába, (Timișoara, I., Regina Maria-körút, 14. szám), fizessék.

Az elnökség.

HAZMESTERT felfogadunk, Timișoara II., Ofcea-utca 7. (8017)

1-2-3-4 SZOBAS lakás kiadó. Érdeklődni: Agent és Comisio „Acom”, Timișoara I., Lonovici-utca 5., távbeszélő 52-60. (8027)

REDES mindenest, aki a főzéshez ért, október 15-re felfogadok. Schuber, Timișoara II., Stefan cel Mare-utca 5., varrógépiület. (8028)

KIFOGÁSTALAN, jó bizonyítvánnyal bíró szakácsnőt felfogadok. Ugyanott szobalány is jelentkezhet. Jelentkezni délelőtt 8-11-ig „Uhu”, Timișoara II., Mareșal Joffre-utca 8., délután pedig I., Turin-utca 1. alatt. Schummer-nél (8029)

BUTOROZOTT lakrészt (garzon), vagy szobát, fürdőszoba-használattal, keres ágyennel rendelkező fiatal házaspár. Belváros előnyben. Cím a timișoara kiadóban. (8030)

KIFUTÓLÁNYT, jobb családból valót, azonnal felfogad jó fizetéssel: Salon „Paris” Timișoara II., 3 Arizut-utca 23. (8031)

EZÜST evőeszköz, 6-személyes, eladó. Kopp, Timișoara III., Odobescu-utca 40. sz. (7890)

TANAR vállalja középiskolások előkészítését minden tantárgyból, jutányos áron. Timișoara III., Asanești-tér 3., I. 9. (7904)

ANGOL és német órák legújabb módszer szerint. Kívánatra estj tanfolyam. Kicsinyeknek játékorák nyelvtanítással. Timișoara III., Mihai Gaspar-utca 3. szám, alsó csengő. (7967)

ELADÓ szép ebédlő, székek nélkül. mokett butorzat: 4 fotó, 2 szék, egy divány, 2 darab vaskazetta, két kisebb piros klub-fotó, valamint olasz csillár, Timișoara III., Carol-körút 7., II. em., Fenyves. (4364)

GYÖNYÖRŰ, régiművű butorok, nemes porcellán-készletek, régi képek, szőnyegek. órák, lámpák nagy választékban kaphatók. Hasonló tárgyakat veszünk készpénzre és bizományba „Interior”, Timișoara I., Regele Ferdinand-körút 8. az udvarban. (4363)

FÜRÉSZPORT, gyaluforgácsot 1.500 kg-os tételekben, házhoz szállít: I, Faur. Timișoara IV., Bratianu-utca 37., távbeszélő 22-05. (7999)

FAREAS-BUNDA (kaukázusi) férfinek való, esetleg nőnek is megfelel, olcsón eladó. Megtekinthető Vakok tözsdejében, Timișoara III., Doja-utca 44. (8000)

ELADÓ: barokk ebédlő, könyvszekrény, íróasztal, fényezett ágy, szabályozó munkalámpa, zongora-hangjegyek, fekete lovagló nadrág, 42-es barna félcipő Timișoara IV., Tudor Vladimirescu-sor 21. szám. (8002)

TAKAREKTÜZHELY eladó. Timișoara IV., Iancu Vacarescu-utca 39. szám. (8001)

ELADÓ két rövid viharkabát és 37-es női bakancs, vadonatúj. Megtekinthető dél előtt, Timișoara IV., Dragalina-tér 4., II. em., 8. ajtó. (8046)

ELADÓ használt posztó-box-csizma, 41-es számú, 16.000 lejért, báránybőröltöny ujjakkal 25.000 lejért, kecskebőrrel átvont bárány box-kesztyű 2.500 lejért. magyar nyelvi bírdiszműves biblia 12.000 lejért. Megtekinthető naponta 18 óra után, Timișoara II., Preet I. Bontila-utca 31. (8048)

NAGY vaskályha, kifogástalan állapotú, eladó, Timișoara III., Ranetti-utca 56. sz. (8079)

HUSZ éves, jobb lány gyermek mellé ajánlkoszik vidékre. Ajánlatokat kér: V. Caterina Lipova, Targul Mures-utca 2. címre. (8032)

EGYEDÜLLŐ ur keres háztartásnőt vidékre. Ajánlatokat „Özveg” jelígre a timișoara kiadóba kér. (8033)

FEHER hálószoba-berendezés, egész, vagy fél, matracokkal, asztallal és székekkel együtt. vagy darabonként is, íróasztalok, redőnyös iratszekrény, tonetszékek, sürgősen eladók: Gábornénál, Timișoara III., Timotei Cipariu-utca 5. (8034)

MINDENNEMŰ kézikötést a legszebb kivitelben vállalunk. Timișoara I., Unirii-tér 8., I. em. 17. (8035)

MINDENEST, aki főzni is tud, felfogadok jó fizetéssel. Csak megbízható egyének jelentkezzenek. Timișoara I., Svabior-utca 2. (A Banatiától balra.) a portásnál. (8036)

50 ÉVEN felül nő vasalást vállalna jobb házban. Cím a timișoara kiadóban. (8037)

BEJÁRÓNÓT, vagy mindenest felfogadok. Timișoara III., Domnita Balasa-utca 10. sz., I. emelet. (8038)

IZLETES házi étei kapható, 15-től kezdve előfizetőt és diákokat is felfogadok. Timișoara I., Eugen de Savoya-utca 14., I. em. 1. (8039)

CSALADOS gazdasági munkást felfogadok azonnal, a városok közel levő gazdaságba. Timișoara IV., Dragalina-tér 3. (8040)

KORSZERŰ, sötét diófurnirossal káló-berendezés és egyéb butor eladó. Cím a timișoara kiadóban. (8041)

DOLGOZÓ férfi vagy állásban levő ellátást kaphat egyedülálló asszonynál. Csak jobb érzelűek jelentkezzenek. Fratelia b., X-utca 56. szám. (8042)

3-4-5 szobás

korszerű lakást a város bármely kerületében keressék. Timișoara. Távbeszélő 13 63.

ALIG használt 35-ös számú bakancs, valamint egy sarkvidéki róka eladó. Ugyanott 36-os vagy 37-es számú bakancsot veszek. Timișoara I., Mercy-utca 9., II. 9. (8043)

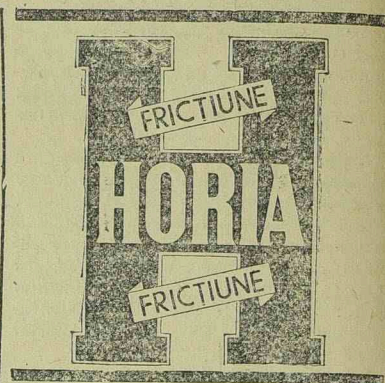
HAZASPÁR keres magános nőt, butor nélkül egyszerű lakrészt, mellékhelyiségekkel, villamos mentén, Timișoara, távbeszélő 32-17. (8019)

KIFOGÁSTALAN állapotban levő női ósz kosztüm, tiszta gyapjú szövetből készült, közepes méretű alakra való. eladó. Megtekinthető délután 2-3 óra között, Freund, Timișoara IV., Bonnaz-utca 13. I. emelet. (8020)

VIDÉKI átutazó keres erszébetvárosi csendes helyen, teljesen különbejárattal, jól butorozott szobát. Ajánlatokat „Nagy bért fizetek” jelígre a timișoara kiadóba kér. (8022)

GÉPIRÁST iratok másolását, valamint adó és betegségjelző elintézését olcsón és pontosan vállalom. Timișoara II., Stefan cel Mare-utca 20., I. (8023)

NAGYFESZÜLTSEGŰ (hochfrequentz), erősebb kézi villanyozó készüléket vennék, vagy kölcsönben; fizetnek érte. Kálmán, Timișoara, távbeszélő 10-65. (8024)

ELADÓ női télikabát, téli kosztüm, női kosztüm, valamennyi nagyon jó állapotú. Megtekinthető minden nap délután, 5 órától kezdve. Timișoara IV., Camellie-utca 42. (8020)

GAZDASÁGBAN elhelyezkednek mint gazdasz. Arad környékén. Ajánlatokat „F. sz.” jelígre a timișoara kiadóba kérek. (8026)

ÚJ női fekete télikabát, asztrahán gallerral, és egy drap női télikabát bibu-gallerral közepes méretű molett alakra, valamint egy kombinált konyhaszekrény eladó Timișoara III., Str. Feldicara 7. szám. Megtekin. hető délután 2-6 óra között. (8025)

BEJÁRÓNÓT, vagy mindenes lányt azonnaira felfogadok. Timișoara, III., Corbului-utca, 13. (8042)

NAGYON jó állapotban levő 44-es számú, sárga férfi félcipő, jutányos áron eladó. Ugyanott féléháló-berendezés teljes felszereléssel kapható. Timișoara, IV., Dmirtrie Sturza 52., 16. ajtó. (8046)

FELFOGADOK november 1-re rendszer megbízható mindenes szakácsnőt. Cím: Farmacia Bozoviei, jud. Caras. (4362)

KORSZERŰ hálószoba diófurnirossal, kifogástalan állapotban levő, ágybetéttel együtt eladó. Timișoara, II., Balas-utca, 18. (8045)

FŐZNI tudó mindenest, aki háztartás minden ágában jártas, 2-tagú családhoz jó fizetéssel alkalmazható. Arad, Cantacuzino-utca 31. szám. (2857)

BELVÁROSI házak. Városháza mellett: emeletes izelház 15 millió, emeletes bérvilla 7 millió, 50 lakásos 7 millió, bérház 2 millió, 3-szobás magánház 1 millió 500.000, bérház 1 millió, bérház 600 ezer. Nikolovics ügynöksége, Arad, Avram Jancu-tér 21. (2858)

KINAI palotakutya, tiszta faj, 7 hetes, eladó. Cím Reclamanál, Arad, Eminescu-utca 4. (2859)

ZONGORA, korszerű, angol szerkezetű, rövid, Hamburger. eladó. Kitűnő állapotban van. Arad, Episcopu Gligor Comșa-utca 6, földszint 1. (2864)

JÓ ÁLLAPOTBAN levő üzembíró darálóalom és 3-4 HP. benzínmotor, centrifugal és szivóval együtt, eladó. Cím Reclamanál, Arad, Eminescu-utca 4. (2861)

ANGORA nyulak (18 drb.) tizenkettős rekeszes ketreccel együtt eladó. Arad, Episcopiei-utca 34. (2862)

ELADÓ festett féléháló. Cím Reclamanál, Arad, Eminescu-utca 4. (2863)

FELHÍVÁS! A közönség szives tudomására adom, hogy a Marasesti-utca 65. szám alatt a darálómalom Lascu Gábortól ismét visszavettem. Kérem a közönség szives pártfogását. Özv. Kiss Lajosné, Arad. (2865)

Aviz pentru evreice

Se comunică evreiceilor cari au înaintat cereri pentru autorizarea exercitării profesiei și de scutire dela muncă obligatorie că la acest Oficiu s'a așisat lista dosarelor cari au fost inaintate incomplete.

Lipsurile urmează a fi completate în zi lele de 11, 12 și 13 Octomvrie 1943. Dosa-ele necompletate în acest termen vor fi clasate.

Oficiu Județean Timiș-Torontal a Centralei Evreilor din România
Tiparita la 9 Octombrie 1943